Ympäristövaliokunta Helsinki, 19.9.2023

Viite: Lausuntopyyntö 14.9.2023

Asia: E 30/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2024 ja asetuksen (EU) 2023/194 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut E-kirjeen mukaiseen esitykseen Suomen kannaksi. Yhteistyössä alan toimijoiden kanssa valmisteltu kannanotto noudattaa vakiintunutta linjaa ja pidämme sitä järkevänä ja asianmukaisena.

Komission kiintiöesitys on tehty silakan osalta osin vanhentuneeseen tietoon (kuntokerroin) perustuen eikä noudata tieteellistä neuvonantoa. Emme pidä Suomen kalastuksen kohteena olevien silakkakantojen tilaa niin heikkona, että kohdennetun kalastuksen kieltoon olisi tarvetta mennä. Sen sijaan esitämme kansainvälisen merentutkimusneuvoston antaman MSY-kalastuskuolevuuden vaihteluvälin käyttämistä kiintiön määrittelyssä. Komission esittämä kalastuskielto ei huomioi kalastuksen kestävyyden perusperiaatteista kahta: taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä. Koko tuotantoketjun läpi kulkevine kerrannaisvaikutuksineen kielto romuttaisi Suomen merikalastuksen perustan.

MSY-vaihteluvälin käyttö tarkoittaisi 21-39 % kiintiöleikkausta Suomelle tärkeimpään Pohjanlahden silakkakiintiöön. Alenevien kiintiöiden tilanteessa kiinnitämme jatkon kannalta huomiota kalastuksen säätelypäätöksissä erityisesti elintarvikekäyttöön pyydettävän silakan asettamiseen etusijalle.

Lohen osalta tieteellinen neuvo viime keväältä oli sallia pääallas-Pohjanlahden kiintiön osalta kalastus vain Perämerellä. Kalastuskielto koskisi sekä kaupallista että vapaa-ajan kalastusta. Uutena elementtinä esitellyn Ahvenanmaan-Merenkurkun välisen lohenkalastuksen kiellon toivottiin elvyttävän Ruotsin puolella olevan Ljungan-joen lohikantaa. Komissio noudatti omassa kiintiöesityksessään tieteellistä neuvoa lisäten kuitenkin mahdollisuuden eväleikattujen lohien uisteluun koko kiintiöalueella.

Emme tue komission esityksessä pääaltaalla tapahtuvaa lohenuistelua sen eteläisen Itämeren heikoille lohikannoille aiheuttaman sivusaaliskuolevuuden takia. Emme tue myöskään kaupallisen lohenkalastuksen täyskieltoa Ahvenanmaan-Merenkurkun välillä. Selkämeren lohenkalastuskiellon positiivinen vaikutus Ljungan-joen lohikantaan perustuu olettamuksiin, selkeää tutkimustietoa asiasta ei ole. Kuten E-kirjeessä on todettu, varmempi keino tukea Ljungan-joen lohikantaa olisi alueellinen ja ajallinen täsmäsäätely jokisuun läheisyydessä. Lohella on monille Perämeren eteläpuolisille rannikkokalastajille tärkeä merkitys toimeentulolle ja kalastuskiellolla olisi tuhoisa vaikutus toiminnan jatkamisen edellytyksiin.

Muiden kalalajien osalta Kalatalouden Keskusliitolla ei ole lisättävää E-kirjeeseen sisältyviin linjauksiin.

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja